

RE:START strategie:

Strategie hospodářské restrukturalizace
Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského
kraje

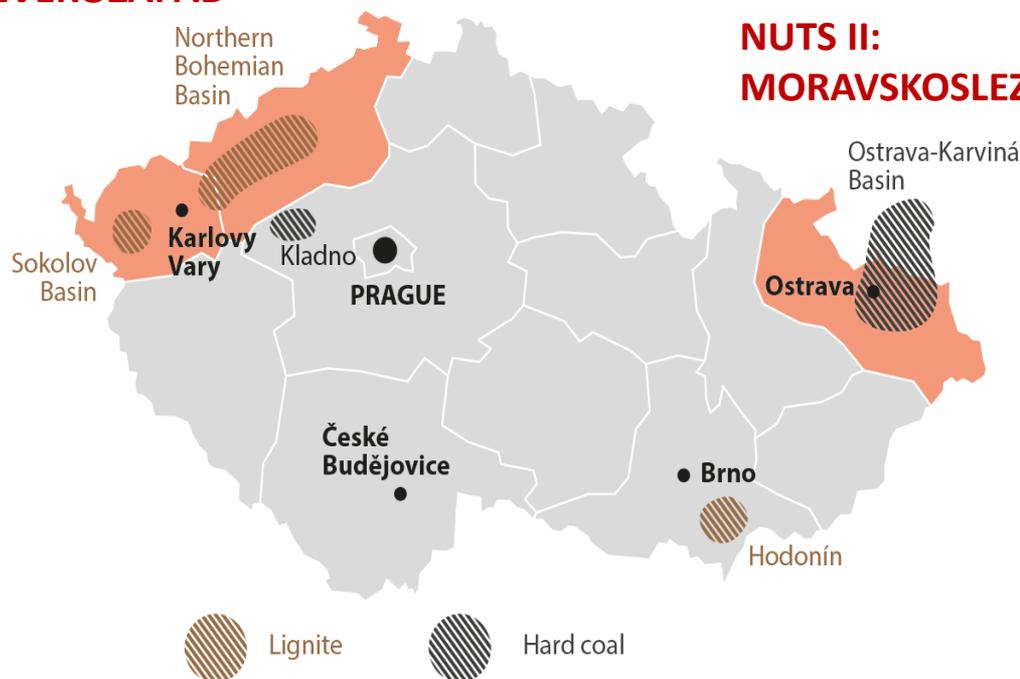
22 duben 2024

Uhelné regiony České republiky, na které cílí strategie RE:START a Plán spravedlivé územní transformace

Karlovarský a Ústecký kraj na Severozápadě a Moravskoslezský kraj na východě země.

NUTS II: SEVEROZÁPAD

NUTS II: MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

KVK – Karlovarský kraj

ÚK – Ústecký kraj

MSK – Moravskoslezský kraj

**Rozdílná velikost
uhelných regionů –
většinou NUTS III X NUTS
II (pouze MSK)**

Povrchová těžba hnědého uhlí
X
Důlní, podpovrchová těžba
černého uhlí

Ekonomické výzvy:

- **KVK & ÚK** – ekonomické **zaostávání za ostatními českými regiony** (negativní trend) X **MSK** posiluje svoji pozici (pozitivní trend).
- **Nejvyšší míra nezaměstnanosti v ČR (4,6 - 6 %) – všechny tři regiony.**
- **Koncentrace sektorů zasažených transformací a útlumem těžby (těžba uhlí, energetika, výroba oceli, vybraný chemický průmysl)**
- **Nedostatek kvalifikovaných pracovníků na trhu práce – chybí zaměstnanci pro určité profese**
- **Nedostatečná ekonomická diverzifikace v určitých částech regionů (silná pozice velkých firem a relativní specializace)**

Socioekonomické, sociální a demografické změny:

- **brain drain** (všechny regiony)
- **odliv obyvatel** a stárnutí populace (MSK, KVK)
- **nepříznivá vzdělanostní struktura populace** (ÚK a KVK)
- vysoká míra exekucí a zadlužení domácností (ÚK, KVK)
- **vysoká koncentrace sociálně vyloučených lokalit a rostoucí sociální nerovnosti** (KVK, ÚK, +-MSK)
- špatná, nebo nízká image regionu a jeho nízká atraktivita (MSK, ÚK)
- horší kvalita života
- nízká regionální identita – historický kontext (vysídlení Němců, ÚK, KVK)
- Prostorová koncentrace problémů na lokální úrovni (uvnitř. heterogenita)

Výzvy spojené s životním prostředím:

- rozsáhlé území po těžbě, které je potřeba revitalizovat a resocializovat (platí hlavně pro regiony Severozápadu),
- staré environmentální zátěže, znečištění vzduchu... (význam. zlepšeno).

Zdroj fotek: 1) aktualne.cz a 2) iDNES.cz

**Výzvy, kterým regiony
musí čelit!**

Strategie RE:START – Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje

- **2014** – uhelné regiony žádají českou vládu o pomoc za účelem posílení jejich ekonomik z důvodu postupného útlumu a ukončování těžby uhlí.
- 2015-2016 – příprava první **vstupní analýzy** (VÝZVY A POTŘEBY), aktualizovaná v r. 2020 a 2023.
- **2017** – **Strategický rámec** (aktualizace 2020, nyní probíhá další aktualizace) – typová opatření, která reagují na potřeby a výzvy regionů.
- **2018** – **Akční plány** (2019, 2020, **2022**, od r. 2021 – dvouletý cyklus aktualizace)
- Akční plán (AP) – obsahuje **opatření**, jež mají být uskutečněna, **celkem 5 AP**
- **2019** – změna implementační struktury - strategie spravovaná **MMR**

Hlavní vývojové stupně strategie

První etapa (2015 - 2018)

→ Důraz na vytvoření systému na národní úrovni, který by zohledňoval potřeby regionů.

Druhá etapa (2019 - 2022)

- Důraz je kladen na efektivní absorpci a implementaci regionu a **větší roli a zapojení regionů a jejich aktérů. Posílení administrativní kapacity v regionech a větší zahrnutí regionů do přípravy a implementace AP.**
- Řízení, koordinace a dohled nad **strategií RE:START přebírá Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)**

Třetí etapa (2022 – dosud)

- Spolupráce s Řídicím orgánem programu OPST, hledání komplementarity

Vybrané cíle strategie RE:START

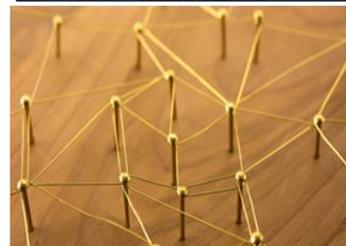
**BUSINESS
DEVELOPMENT**

HUMAN RESOURCES

ENVIRONMENT

**INFRASTRUCTURE
AND PUBLIC
ADMINISTRATION**

**QUALITY OF
EDUCATION**

**ENERGY
TRANSFORMATION**

**SOCIAL
STABILISATION**

STRATEGICKÝ RÁMEC - základní cíle a pilíře strategie

Restrukturalizace ekonomiky, rychlejší hospodářský růst a zastavení zaostávání krajů

Identita – posílení sounáležitosti a sebevědomí obyvatel

Image – zlepšené vnímání krajů okolím: návštěvníky, investory, talenty

**Pilíř
Podnikání
a inovace**

**Pilíř
Přímé
investice**

**Pilíř
Výzkum
a vývoj**

**Pilíř
Lidské
zdroje**

**Pilíř
Sociální
stabilizace**

Pilíř Životní prostředí

Pilíř Infrastruktura a veřejná správa

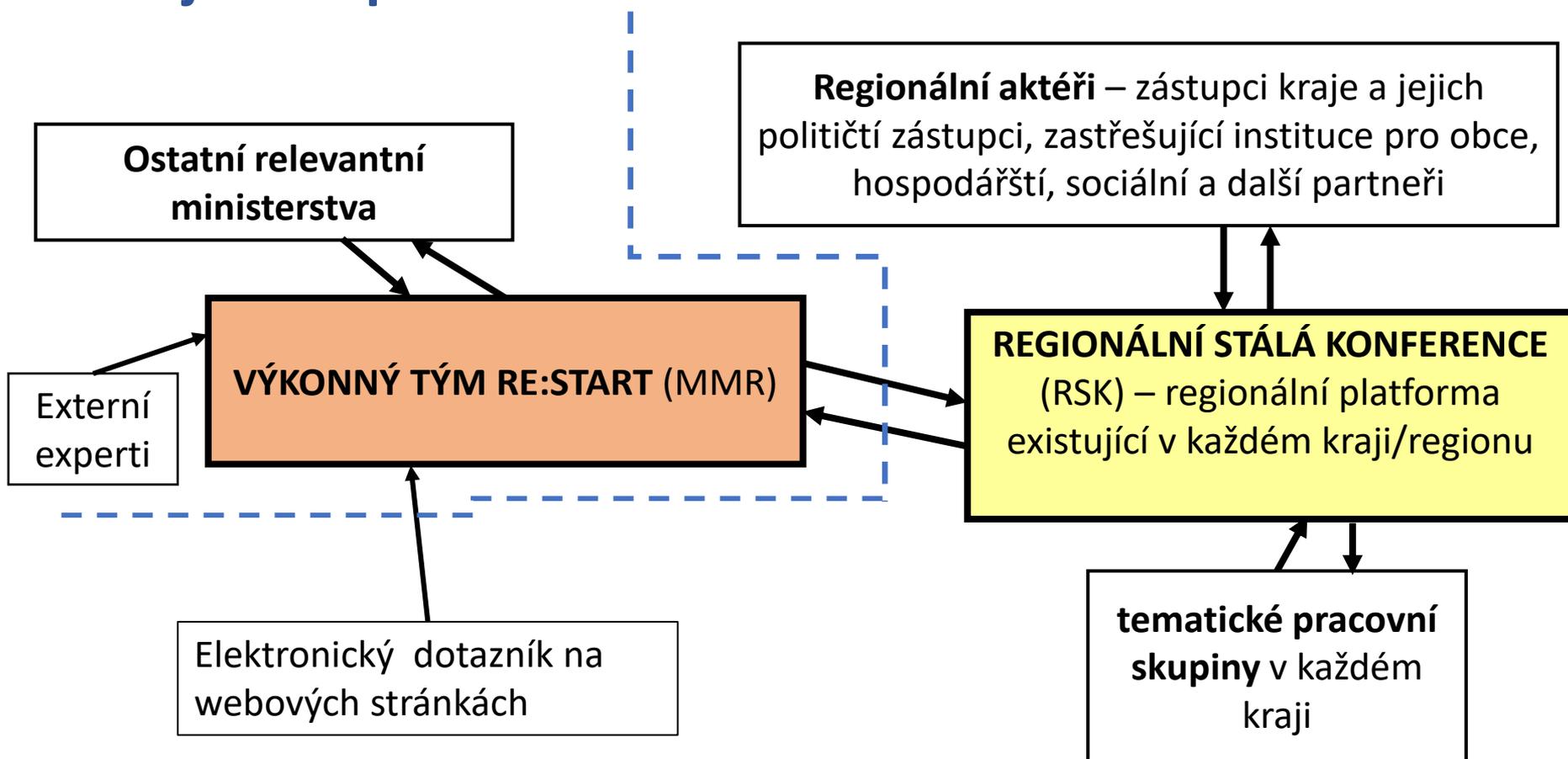
Pilíř Implementace

Horizontální priorita: Transformace energetiky

AKČNÍ PLÁN

- **AKČNÍ PLÁN (AP)** – dokument obsahující detailní **popis aktivit** spojených s procesem restrukturalizace – **opatření AP** byla široce **konzultována s hlavními regionálními partnery** a relevantními institucemi na národní úrovni.
- Každá aktivita/akce odpovídá jednomu ze **7 pilířů strategie RE:START** (v některých případech může mít opatření pozitivní dopad i na více pilířů strategie) a zahrnuje i určení **garanta, garantů, kteří odpovídají za implementaci daného opatření**.
- **Aktualizuje se každé 2 roky** (od r. 2021)
- **Opatření z AP1 až AP5 (2017-2022) se implementují**, pokud již nebyla splněna, nebo nedošlo k jejich změně/vyřazení z AP

Příprava nového akčního plánu a proces aktualizace existujících opatření

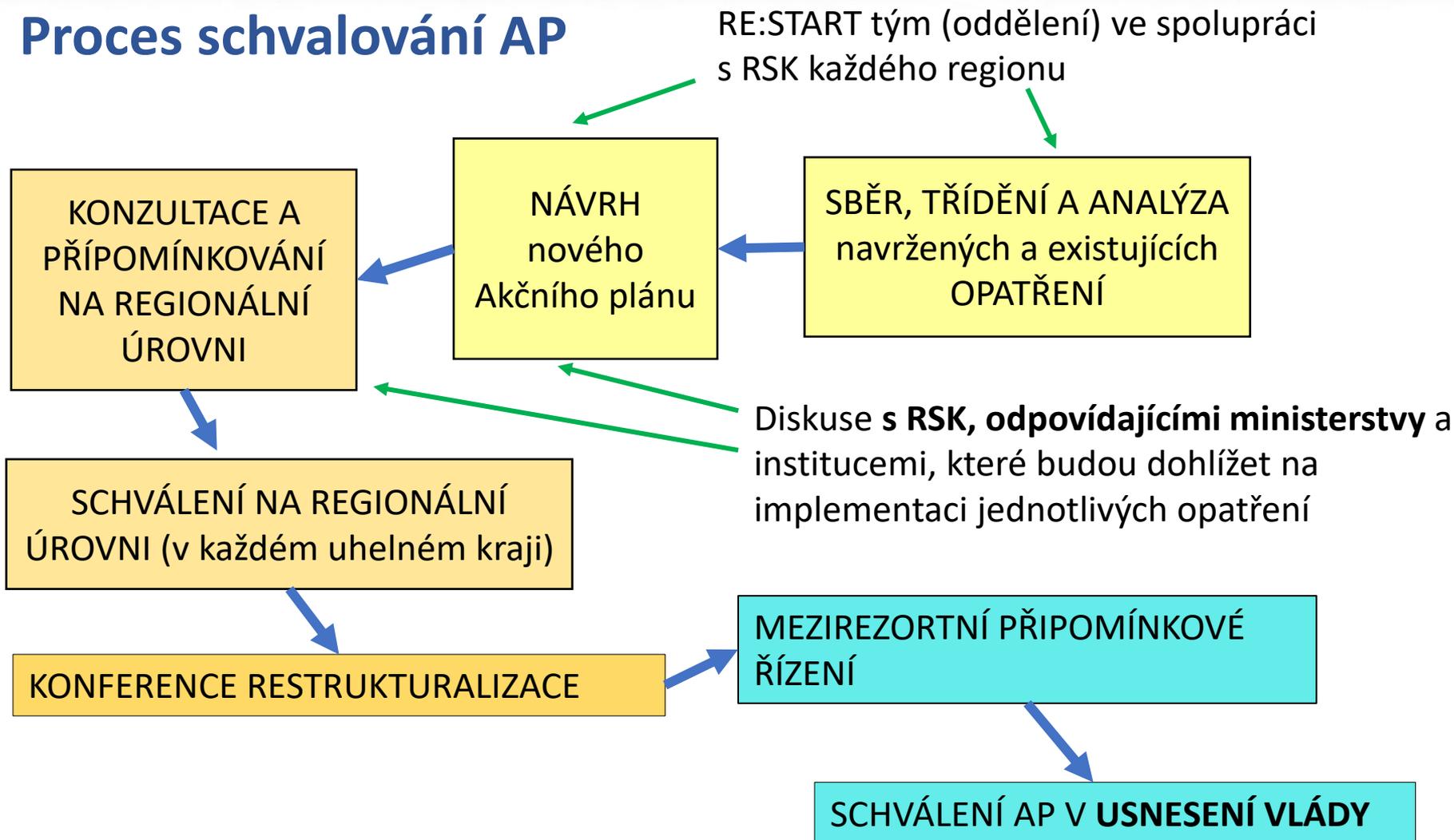
ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

NÁRODNÍ ÚROVEŇ

REGIONÁLNÍ ÚROVEŇ

Proces schvalování AP

Strategie ekonomické restrukturalizace ÚK, MSK, KVK (RE:START 2017 - 2030)

5 akčních plánů

104 opatření

SPLNĚNO
49 opatření

VYŘAZENO
2 opatření

AKTUÁLNĚ
SLEDOVANÝCH
53 opatření

V REALIZACI
42 opatření

INICIACE
8 opatření

PROBLÉMY
PŘI REALIZACI
3 opatření

MONITORING A EVALUACE:

- **Zpráva o realizaci strategie** – každoroční informování vlády a dalších aktérů
- **Vyhodnocení čerpání dotační podpory** – součást vstupní analýzy pro aktualizaci strategického rámce.

K 31.12.2023 11,2 mld. Kč

RE:START strategie:

- Strategie **nemá vlastní finanční zdroje** -> **nástroj státu**, který využívá existující zdroje.
- **EU fondy/zdroje** – specifické zvýhodnění v rámci existujících programů („bodové zvýhodnění/ specifické výzvy“)
- **Realokace** ve prospěch uhelných regionů v minulém programovém období (nízkoemisní autobusy - MSK).
- Restart oddělení – **iniciátor národních dotačních titulů** (např. na brownfieldy)
- **Mechanismus spravedlivé transformace -> FST -> Nový Operační programe spravedlivá transformace (OPST)** – specifický fond EU pro uhelné regiony, které odcházejí od uhlí
-> řídicí orgán - Ministerstvo životního prostředí

Monitoring implementace vybraných opatření strategie RE:START (příklad):

Pilíř D – Lidské zdroje				
AP	Pilíř	Číslo opatření	Název opatření	Aktualizace
1	D	I.D.3.4	Realizace opatření k řešení dlouhodobé nezaměstnanosti	
4	D	IV.D.2.1	Podpora modernizace výuky a obnovy a rozvoje materiálně-technického zázemí škol	
1	D	I.D.2.12	Analýza současného stavu v oblasti sladování rodinného a pracovního života	
3	D	III.D.1.1	Financování provozu regionálních pracovišť veřejných VŠ v KVK a ÚK	
3	D	III.D.2.2	Podpora rozvoje VŠ	AP5

Silné stránky strategie RE:START

- **Zlepšila komunikaci a propojení** mezi národní a regionální (krajskou) úrovní veřejné správy
- **Posílila vyjednávací pozici uhelných regionů** -> vládní usnesení zavazuje odpovídající ministerstva a jejich partnery k akci
- **Pravidelná aktualizace** umožňuje reagovat na aktuální potřeby a situaci -> pomáhá udržet potřebnou **flexibilitu nástroje**
- **Komplexní strategie** založená na regionálních potřebách /vstupech, které jsou adekvátně zdůvodněné a ověřené na základě analýzy dat.
- **Využívá již existující finanční zdroje** – strategie pomáhá zlepšit zacílení (regionálních) existujících dotačních struktur a politik do území, které pomoc potřebují (nej)více.

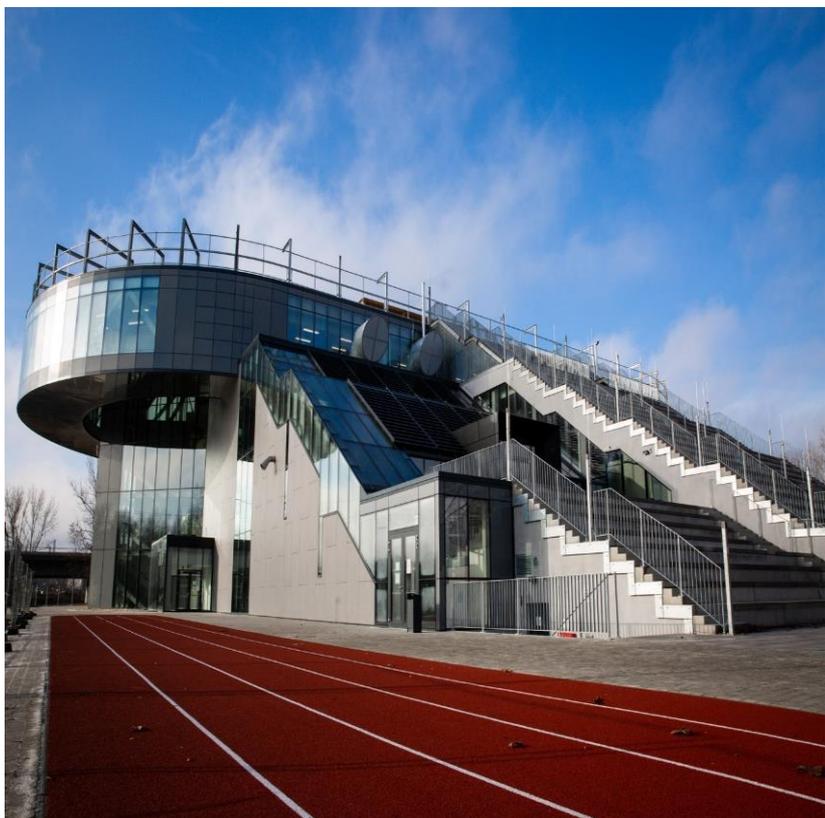
Klíčové faktory, které ovlivňují úspěch každé podobné strategie

- **Politická podpora** → silné začlenění do národních/regionálních politik a (legislativních) závazků, ideálně s vyčleněnými **finančními prostředky** na realizaci strategie (tj. primárně na chod výkonného týmu).
- **Dlouhodobý horizont strategie vycházející ze širší diskuse** různých aktérů a expertů (některá důležitá opatření přinášejí pozitivní změnu a jsou viditelná až po určité době).
- **Stabilní výkonný tým (VT)** -> vysoká fluktuace zaměstnanců má negativní dopad na realizaci strategie.
- **Určitá míra nezávislosti VT**, která s podporou vlády umožňuje konat, koordinovat aktivity a prosazovat dohodnuté závazky (hierarchická struktura ministerstva může někdy omezovat rychlost akce a reakci).

Klíčové faktory, které ovlivňují úspěch každé podobné strategie

- **Inkluzivní PLATFORMA**, která umožňuje **KOMUNIKACI** rámci regionu i s klíčovými vnějšími partnery (např. národními institucemi)
  - > **sdílení informací**, budování **DŮVĚRY** pro **SPOLUPRÁCI**, sběr vstupů a **diskuze opatření**, jejich prioritizace a ospravedlnění.
  - > velikost a struktura platformy by měla být rozumná, aby ji bylo možné řídit, zároveň by měla dát možnost v rámci diskuse **vyjádřit svůj názor všem zástupcům regionálních aktérů (stakeholderů)**, ať už přímo, nebo nepřímo.
- **Monitoring a evaluace** realizovaných opatření, vč. flexibility, která umožňuje adaptovat se na novou situaci a potřeby.
- **Přítomnost v cílových regionech** (komunikační a informační strategie a aktivity)
- Důvěru v pozitivní změnu a pozitivní myšlení

Kampus Ostravské univerzity

Demolice zchátralých objektů v sociálně vyloučených lokalitách

Nízkoemisní autobusy

Tomáš Burdych

**Konzultant pro otázky českých uhelných
regionů**

Tomas.Burdych@mmr.gov.cz

---

www.restartregionu.cz;
www.dotaceeu.cz/uhelneregiony

 RE:START

Děkuji Vám za
pozornost

RESTART III Reg. Nr. CZ.10.04.01/00/22_004/0000001

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo životního prostředí

MINISTRY
OF REGIONAL
DEVELOPMENT CZ